EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 17.12.2012
COM(2012) 765 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Översyn av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter (omarbetning)

2012 års översyn

(Text av betydelse för EES)

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Översyn av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter (omarbetning)

2012 års översyn

(Text av betydelse för EES)

1. Inledning

Enligt artikel 21 i ekodesigndirektivet ska kommissionen senast 2012 se över ekodesigndirektivets effektivitet, inklusive genomförandeåtgärder, och bedöma lämpligheten av att utvidga direktivets tillämpningsområde till produkter som inte är energirelaterade.

2. Direktivets effektivitet

Under 2011 lanserade kommissionen en särskild undersökning (nedan kallad *utvärderingen*) som syftade till fullständig översyn av effektiviteten av i) direktivet och dess genomförandeåtgärder, ii) ekodesignmetoden, iii) tröskeln för genomförandeåtgärder enligt artikel 15 i direktivet, iv) marknadsövervakning, och v) åtgärder för självreglering[1].

En särskild undersökning genomfördes i syfte att uppdatera ekodesignmetoden och resulterade i metoden för ekodesign för energirelaterade produkter[2].

I utvärderingen drogs slutsatsen att rent allmänt uppnår ekodesigndirektivet sina politiska mål (fri rörlighet för varor och miljöskydd) och att ingen översyn av direktivet för närvarande bedöms vara lämplig eller nödvändig för att öka dess effektivitet, inklusive dess genomförandeåtgärder.

I undersökningen påpekades särskilt följande:

- I princip uppnår direktivet sina politiska mål. Sedan 2005 har genomförandeåtgärderna främst varit inriktade på energieffektivitet. Tillgängliga uppgifter visar en utveckling mot energieffektivitet för alla produkter som omfattas av genomförandeåtgärder för ekodesign[3].

- Det är för tidigt att korrekt utvärdera den totala effekten av direktivet och de obligatoriska genomförandeåtgärderna och självregleringsåtgärderna eftersom den tid de tillämpats inte varit tillräckligt lång. För ett av de tolv nya ekodesignkrav som hade antagits vid tiden för utvärderingen hade nivå-1-krav ännu inte trätt i kraft och

---

1 För slutrapporten (som offentliggjordes i mars 2012) se http://cses.co.uk/ecodesign_evaluation

2 För den nya metoden, se http://www.meerp.eu/

3 I tre fall (belysning i hemmen, standby, cirkulationspumpar) har ekodesignkrav direkt bidragit till denna utveckling. I ett fall (TV-apparater) får den tekniska utvecklingen anses ha spelat störst roll. I ett fall (externa nätaggregat) är uppgifterna inte tillräckliga för att man ska kunna bedöma verkan av genomförandeåtgärden.

för åtta genomförandeåtgärder hade nivå-2-krav ännu inte trätt i kraft. Dessutom har inget av de två föreslagna frivilliga avtalen hittills officiellt godkänts av kommissionen[4].

- Det anses att de vägledande kriterierna för att anta genomförandeåtgärder för ekodesign enligt artikel 15 i ekodesigndirektivet fortfarande är riktiga.

- Flera metodfrågor har tagits upp i undersökningen om den (nya) metoden för ekodesign av energirelaterade produkter.

Undersökningen har också visat på ett antal utmaningar på EU-nivå och medlemsstaternas nivå vid tillämpningen av ekodesigndirektivet och dess genomförandeåtgärder, inbegripet:

- Komplicerat och långt förberedande förfarande.

- Begränsade uppgifter för att kunna informera inför politiska beslut (t.ex. marknadsutveckling och tekniska förändringar, marknadsuppgifter, resultat från marknadsövervakningen etc.).

- Otillräcklig samordning av ekodesignkraven med annan EU-lagstiftning, t.ex. direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter, direktivet om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter och direktivet om om byggnaders energiprestanda.

- Otillräckliga resurser för att hantera den allt större mängden lagstiftnings-, kommunikations- och standardiseringsarbete.

- Fråga om vissa av kravens ambitionsnivå, särskilt krav-1.

- Den återstående potentialen för att hantera frågor som inte är energirelaterade avseende energirelaterade produkter (t.ex. materialeffektivitet och återvinning).

- Förseningar i utarbetandet av lämpliga harmoniserade standarder.

- Otillräcklig och ineffektiv marknadsövervakning[5].

Kommissionen har på grundval av denna studie dragit ett antal slutsatser om vilka åtgärder som ska vidtas. Kommissionen vidtar följaktligen åtgärder som kommer att bidra till en bättre tillämpning av direktivet och dess genomförandeåtgärder. De mest relevanta åtgärderna skulle vara följande:

- Att delegera det arbete som inte är lagstiftningsarbete (särskilt kommunikationsinsatser) till externa organ, så att kommissionens resurser används till utvecklingen och genomförandet av rättsligt bindande akter. Kommissionen kommer att använda Europa direkt[6] för att svara på allmänhetens frågor om

---

4 Frivillig överenskommelse om komplexa digitalboxar, som fortfarande planeras att erkännas 2012, medan avtalet om bildåtergivningsprodukter kommer att erkännas 2013.

5 Uppskattningsvis 10–20% av de produkter som omfattas av genomförandeåtgärderna uppfyller inte normerna.

6 Se http://europa.eu/europedirect/index_sv.htm

ekodesign och märkning av däck. Kommissionen upprättar tillsammans med genomförandeorganet för konkurrenskraft och innovation en särskild ”kommunikationshelpdesk” som kommer att ge stöd till i) förberedelser och informationskampanjer om ekodesign och energimärkning och ii) att besvara frågor från medborgare, intressegrupper och andra berörda parter.

- Att fortsätta att utnyttja andra EU-organs tekniska expertis, inklusive Gemensamma forskningscentret och Genomförandeorganet för konkurrenskraft och innovation. Exempelvis kommer Gemensamma forskningscentret att delta mer i utarbetandet av tekniskt stöd för nya genomförandeåtgärder och följa standardiseringsarbetet för utvalda produktgrupper samt bidra till att utveckla en mer integrerad lagstiftningsprocess för olika politiska redskap (ekodesign, energimärkning, ekomärkning, miljöanpassad offentlig upphandling, direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter och direktivet om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter etc.)

- Att fortsätta att öka användningen av den sakkunskap som finns hos berörda parter (medlemsstaterna, industrin och icke-statliga organisationer), särskilt att se över och omarbeta befintliga genomförandeåtgärder[7].

- Att även upprätta en databas om energieffektivitet och andra miljöaspekter av produkter som släpps ut på EU-marknaden.

- Att anlita externa experter (inbegripet ”konsulter för den nya metoden”) för att på nära håll följa de europeiska standardiseringsorganens standardiseringsarbete för genomförandeåtgärder avseende ekodesign. Dessutom stöd till icke-statliga organisationer för att göra det möjligt för dem att aktivt delta i standardiseringsarbetet.

- Att börja en årlig insamling av uppgifter för marknadskontroll och de gemensamma marknadsövervakningsåtgärderna mellan nationella myndigheter inom arbetsprogrammet 2013 Intelligent energi för Europa för att stärka verkställigheten av lagstiftningen om ekodesign och energimärkning. En databas om energieffektivitet och andra miljöaspekter av produkter som släpps ut på EU-marknaden inrättas också.

3. Utvidga direktivets tillämpningsområde

I enlighet med artikel 21 i direktivet bedömdes i undersökningen också lämpligheten av att utvidga direktivets tillämpningsområde till produkter som inte är energirelaterade.

På grundval av undersökningen har kommissionen dragit slutsatsen att det för tillfället inte finns något behov att utvidga ekodesigndirektivets tillämpningsområde till produkter som inte är energirelaterade.

I undersökningen påpekades särskilt följande:

---

[7] Elva tillämpningsåtgärder kommer att ses över i slutet av 2014 (åtta ekodesignåtgärder och tre energimärkningsåtgärder).

- De otillräckliga erfarenheterna av det nuvarande direktivets tillämpningsområde (som i 2009 års omarbetning utökats till energirelaterade produkter). Hittills har alla genomförandeåtgärder som utarbetats av kommissionen gällt energianvändande produkter. Arbetsplanen för ekodesign för 2012–2014 innehåller de första energirelaterade produktgrupperna, t.ex. fönster och värmeisolering.

- Behovet av att i första hand slutföra lagstiftningsarbetet enligt 2005 års ekodesigndirektiv och den första arbetsplanen för ekodesign 2009–2011. Annars skulle den ökande arbetsbördan till följd av behovet av att genomföra de befintliga arbetsplanerna[8] och att inleda förberedande undersökningar för nya produktgrupper, tillsammans med begränsade resurser, riskera att försena arbetet med produktgrupper som inte är energirelaterade (åtminstone till 2015).

- Det krävs ett annorlunda tillvägagångssätt för produkter som inte är energirelaterade. Till skillnad från energianvändande produkter har många produkter som inte är energirelaterade (t.ex. livsmedel, drycker, textil) en betydande miljöpåverkan, huvudsakligen under livscykelns första fas (t.ex. produktion av råvaror genom nötkreatur och grödor) och därför skulle produktprovning inte längre vara lämplig för bedömning av överensstämmelse.

- De nuvarande stora svårigheterna med att fastställa verkställbara krav på ekodesign för de icke-energirelaterade produkter som har störst sparpotential[9].

4. Slutsats

Kommissionen hörde samrådsforumet för ekodesign den 19 april 2012 om rekommendationerna i utvärderingen och om sina preliminära slutsatser. Kommissionens synpunkter på hur man kan gå vidare för att förbättra direktivets effektivitet, inklusive dess genomförandeåtgärder, samt på dess tillämpningsområde har fått ett brett stöd av berörda parter[10].

Kommissionen drar därför slutsatsen att det inte finns något behov av en omedelbar översyn av ekodesigndirektivet eller att utvidga dess tillämpningsområde till produkter som inte är energirelaterade och föreslår följande:

- Om så är lämpligt kan särskilda aspekter av ekodesigndirektivet som varit föremål för denna översyn omprövas vid den kommande översynen av energimärkningsdirektivet 2014. Effekterna av förordningar om genomförande av ekodesign och delegerade förordningar om energimärkning som gäller för samma energirelaterade produkt hänger ofta samman och kompletterar varandra.

- En eventuell framtida utvärdering för att se över vissa aspekter av ekodesigndirektivet bör

---

8 Huvudsakligen genomförandeåtgärder, kommunikation och rättsligt arbete och arbetet med 35 standarder.

9 Produktkrav verkar kunna genomföras för produkter som inte är energirelaterade, t.ex. möbler, rengöringskemikalier, madrasser och leksaker. Dessa produkter står dock för en mindre del av den totala miljöpåverkan av de produkter som inte är energirelaterade.

10 Se protokollet från samrådsforumet för ekodesign av den 19 april 2012 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/ecodesign/consultation-forum/files/20120419_minutes_en.pdf

- beakta resultaten av 2011 års utvärdering och om nödvändigt aktualisera dess rekommendationer.

- mot bakgrund av bevis som nyligen blivit tillgängliga, särskilt uppmärksamma de aspekter som inte har bedömts fullt ut i 2011 års utvärdering (t.ex. genomförandeåtgärdernas och de harmoniserade standardernas effektivitet och en bättre samordning mellan genomförandet av de två direktiven).

Kommissionen kommer att fortsätta att arbeta tillsammans med medlemsstaterna och de berörda parterna för att förbättra genomförandet av ekodesigndirektivet och dess genomförandeåtgärder.